

HRVATSKA NARODNA BANKA

2564

Na temelju članka 120. stavka 1. Zakona o platnom prometu (»Narodne novine«, br. 133/2009. i 136/2012.) i članka 42. stavka 3. točke 13. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 75/2008. i 54/2013.), Savjet Hrvatske narodne banke donosi

ODLUKU

O UVJETIMA ZA OTVARANJE I FUNKCIONIRANJE NAMJENSKOG NOVČANOG RAČUNA (DCA) U SUSTAVU TARGET2-HR

GLAVA I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Pravna podloga i predmet

1. Hrvatska narodna banka je ugovorna strana u Sporazumu o Transeuropskom automatiziranom sustavu ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu (sustav TARGET2) te je prema tom sporazumu prihvatila Smjernicu Europske središnje banke ESB/2012/27 od 5. prosinca 2012. o Transeuropskom automatiziranom sustavu ekspresnih novčanih transakcija u realnom vremenu na bruto načelu (sustav TARGET2) kako je posljednji put mijenjana Smjernicom Europske središnje banke ESB/2015/15 od 2. travnja 2015.

2. U skladu sa Smjernicom iz stavka 1. ovog članka ovom se Odlukom uređuje odnos između Hrvatske narodne banke i imatelja DCA-a glede otvaranja i funkcioniranja DCA-a.

Članak 2.

Dodaci

1. Sastavni dio ove Odluke čine sljedeći dodaci:

Dodatak I.: Parametri namjenskih novčanih računa (DCA) – tehničke specifikacije

Dodatak II.: Program za naknadu štete u sustavu TARGET2 u vezi s otvaranjem i funkcioniranjem DCA-a

Dodatak III.: Referentni okvir za mišljenja o sposobnosti i o državi

Dodatak IV.: Postupak neprekinutog poslovanja i postupak pri nepredvidivim događajima

Dodatak V.: Raspored rada

Dodatak VI.: Popis naknada

Dodatak VII.: Mjerila za pristup.

2. Ovlašćuje se guverner Hrvatske narodne banke za donošenje dodatka iz stavka 1. ovog članka.
3. Dodaci iz stavka 1. ovog članka objavljuju se na internetskim stranicama Hrvatske narodne banke.
4. U slučaju bilo koje proturječnosti ili nedosljednosti između sadržaja bilo kojeg dodatka i sadržaja bilo koje odredbe ove Odluke, ova Odluka ima prednost.
5. Ova Odluka zajedno s dodacima iz stavka 1. ovog članka predstavlja opće uvjete za otvaranje i funkcioniranje namjenskog novčanog računa (DCA) u sustavu TARGET2-HR.
6. Ova Odluka i njezini dodaci zajedno s Odlukom o uvjetima za otvaranje i funkcioniranje PM računa u sustavu TARGET2-HR i njezinim dodacima, Odlukom o dodatnim i izmijenjenim uvjetima za otvaranje i funkcioniranje PM računa u sustavu TARGET2-HR korištenjem internetskog pristupa i njezinim dodacima i Odlukom o postupcima namire za sporedne sustave čine Pravila rada sustava TARGET2-HR.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Odluke primjenjuju se sljedeće definicije:

- 1) »četiri središnje banke« znači Deutsche Bundesbank, Banque de France, Banca d'Italia i Banco de España u njihovu svojstvu središnjih banaka, koje oblikuju platformu sustava T2S i upravljaju njome u korist Eurosustava;
- 2) »A2A« ili »aplikacija-do-aplikacije« znači način povezivanja koji omogućuje imatelju DCA-a razmjenu informacija s programskom aplikacijom platforme sustava T2S;
- 3) »dostupna likvidnost« znači potražni saldo na DCA-u umanjen za iznos provedenih rezervacija likvidnosti ili provedene blokade sredstava;
- 4) »glavni PM račun« znači PM račun s kojim je DCA povezan i na koji se na kraju dana automatski vraća svaki preostali saldo;
- 5) »ISO kôd zemlje« znači kôd utvrđen ISO standardom br. 3166-1;
- 6) »jedinствена zajednička platforma (SSP)« znači infrastruktura jedinstvene tehničke platforme koju pružaju nacionalne središnje banke pružatelji SSP-a;
- 7) »komponenta sustava TARGET2« znači svaki sustav namire u realnom vremenu na bruto načelu (sustav RTGS) središnjih banaka koji čini dio sustava TARGET2;
- 8) »kreditna institucija« znači: (a) kreditna institucija u smislu članka 4. stavka 1. točke 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012, koja podliježe nadzoru nadležnog tijela ili (b) druga kreditna institucija u smislu članka 123. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koja je predmet kontrole čiji je standard usporediv s nadzorom nadležnog tijela;
- 9) »mišljenje o sposobnosti« znači mišljenje o pojedinom sudioniku koje sadržava procjenu o njegovoj sposobnosti da preuzme i ispunji svoje obveze na temelju ove Odluke;
- 10) »nacionalne središnje banke pružatelji SSP-a« znači Deutsche Bundesbank, Banque de France i Banca d'Italia u njihovu svojstvu središnjih banaka, koje oblikuju SSP i upravljaju njime u korist Eurosustava;
- 11) »nalog za plaćanje« znači nalog za prijenos likvidnosti s DCA-a na PM, nalog za prijenos likvidnosti s PM-a na DCA ili nalog za prijenos likvidnosti s DCA-a na DCA;
- 12) »nalog za prijenos likvidnosti s DCA-a na DCA« znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novca (i) s DCA-a na DCA povezan s istim glavnim PM računom ili (ii) s DCA-a na DCA koji drži isti pravni subjekt;

13) »nalog za prijenos likvidnosti s DCA-a na PM« znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novca s DCA-a na PM račun;

14) »nalog za prijenos likvidnosti s PM-a na DCA« znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novca s PM računa na DCA;

15) »namira u realnom vremenu na bruto načelu« znači obrada i namira naloga za plaćanje na osnovi svake pojedine transakcije u realnom vremenu;

16) »namjenski novčani račun (DCA)« znači račun koji drži imatelj DCA-a, koji je otvoren u sustavu TARGET2-HR, a koji se koristi za plaćanja u vezi s namirom vrijednosnih papira u sustavu T2S;

17) »nenamireni nalog za plaćanje« znači nalog za plaćanje koji nije namiren istog radnog dana na koji je primljen;

18) »NSB europodručja« znači nacionalna središnja banka države članice čija je valuta euro;

19) »obrazac za prikupljanje statičnih podataka« znači obrazac koji je stavila na raspolaganje Hrvatska narodna banka za potrebe registriranja podnositelja prijave za usluge sustava TARGET2-HR i registriranje svih promjena u vezi s pružanjem tih usluga;

20) »platitelj«, osim kada je pojam upotrijebljen u članku 28. ove Odluke, znači sudionik u sustavu TARGET2 čiji će DCA biti terećen zbog namire naloga za plaćanje;

21) »platni modul (PM)« znači modul SSP-a u kojem se plaćanja sudionika u sustavu TARGET2 namiruju na PM računima;

22) »PM račun« znači račun koji sudionik u sustavu TARGET2 ima u PM-u kod SB-a, koji je potreban tom sudioniku u sustavu TARGET2:

(a) za dostavu naloga za plaćanje ili primanje plaćanja preko sustava TARGET2 i

(b) za namiru tih plaćanja kod tog SB-a;

23) »podružnica« znači podružnica u smislu članka 4. stavka 1. točke 17. Uredbe (EU) br. 575/2013;

24) »poslovni identifikacijski kôd (BIC)« znači kôd utvrđen ISO standardom br. 9362;

25) »postupak zbog insolventnosti« znači postupak zbog insolventnosti u smislu članka 2. točke (j) Direktive 98/26/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o konačnosti namire u platnim sustavima i sustavima za namiru vrijednosnih papira;

26) »povezani NSB« znači nacionalna središnja banka, osim SB-a Eurosustava, koji je povezan sa sustavom TARGET2 u skladu s posebnim sporazumom;

27) »prilagodba likvidnosti« znači ovlaštenje za iniciranje prijenosa likvidnosti između DCA-a i PM računa, ili između dva DCA računa koje je dao imatelj DCA-a svom sudjelujućem CSD-u ili Hrvatskoj narodnoj banci posebnim ugovorom valjano dokumentiranim i registriranim u statičnim podacima;

28) »primatelj plaćanja«, osim kada je pojam upotrijebljen u članku 28. ove Odluke, znači sudionik u sustavu TARGET2 čiji će DCA biti odobren zbog namire naloga za plaćanje;

29) »privremeno isključenje« znači mirovanje prava i obveza sudionika za razdoblje koje utvrđuje Hrvatska narodna banka;

30) »pružatelj mrežnih usluga sustavu T2S« znači poduzetnik koji je dobio ugovorno ovlaštenje od Eurosustava radi pružanja usluga povezivanja u kontekstu sustava T2S;

31) »pružatelj mrežnih usluga sustavu TARGET2« znači pružatelj računalnih mrežnih veza kojeg imenuje Upravno vijeće ESB-a za potrebe dostavljanja platnih poruka u sustavu TARGET2;

32) »radni dan« znači dan na koji je sustav TARGET2 otvoren za namiru naloga za plaćanje kako je utvrđeno u Dodatku V. ove Odluke;

33) »razlikovno ime sustava T2S« ili »DN sustava T2S« znači mrežna adresa za platformu sustava T2S koja mora biti uključena u sve poruke namijenjene sustavu;

34) »SB Eurosustava« znači Europska središnja banka (ESB) ili NSB europodručja;

35) »središnje banke (SB)« znači središnje banke Eurosustava i povezane nacionalne središnje banke;

36) »statični podaci« znači skup poslovnih podataka svojstvenih imatelju DCA-a ili središnjoj banci u sustavu T2S u posjedu tog imatelja DCA-a odnosno središnje banke, a koje sustav T2S zahtijeva radi obrade transakcijskih podataka povezanih s tim imateljem DCA-a ili središnjom bankom;

37) »slučaj neispunjavanja obveza« znači budući ili postojeći događaj čiji nastup može ugroziti ispunjavanje sudionikovih obveza na temelju ove Odluke ili bilo kojih drugih pravila koja se primjenjuju na odnos između tog sudionika i Hrvatske narodne banke ili bilo kojeg drugog SB-a, uključujući:

(a) ako sudionik više ne ispunjava mjerila za pristup utvrđena u članku 5. ili zahtjeve utvrđene u članku 6. stavku 1. točki (a) podtočki i. ove Odluke,

(b) otvaranje postupka zbog insolventnosti nad sudionikom,

(c) podnošenje prijave za pokretanje postupka navedenog u točki (b) ove definicije,

(d) sudionikovo izdavanje pisane izjave o njegovoj nemogućnosti plaćanja svih ili dijela njegovih dugova,

(e) sudionikovo sklapanje dobrovoljnog sporazuma ili dogovora s njegovim vjerovnicima,

(f) ako je sudionik insolventan ili nesposoban platiti svoje dugove ili ga takvim smatra njegov SB,

(g) ako je sudionikovo pozitivno stanje na njegovu PM računu ili DCA-u ili sva sudionikova imovina ili njezin znatan dio predmet odluke o blokadi, zabrani raspolaganja, zapljeni ili drugog postupka čiji je cilj zaštita javnog interesa ili prava sudionikovih vjerovnika,

(h) ako je sudionik privremeno ili trajno isključen iz sudjelovanja u drugoj komponenti sustava TARGET2 i/ili u sporednom sustavu,

(i) ako su bitna izjava ili predugovorno očitovanje, koje je dao sudionik ili za koje se na temelju mjerodavnog prava pretpostavlja da ih je dao sudionik, netočni ili neistiniti i

(j) prijenos cjelokupne sudionikove imovine ili njezina znatnog dijela;

38) »sudionik u sustavu TARGET2« znači bilo koji sudionik u bilo kojoj komponenti sustava TARGET2;

39) »sudionik« ili »izravni sudionik« znači subjekt koji ima najmanje jedan PM račun (imatelj PM računa) i/ili jedan namjenski novčani račun (imatelj DCA-a) kod SB-a;

40) »sudjelujući središnji depozitorij vrijednosnih papira« ili »sudjelujući CSD« znači središnji depozitorij vrijednosnih papira koji je sklopio okvirni sporazum o sustavu T2S;

41) »T2S GUI« znači modul na platformi sustava T2S koji omogućuje imateljima DCA-a dobivanje online informacija i dostavljanje naloga za plaćanje;

42) »TARGET2« znači cjelina koja proizlazi iz svih komponenti sustava TARGET2 središnjih banaka;

43) »TARGET2-HR« znači komponenta sustava TARGET2 Hrvatske narodne banke;

44) »TARGET2-Securities (T2S)« ili »platforma sustava T2S« znači skup hardvera, softvera i ostalih komponenti tehničke infrastrukture putem kojih Eurosustav pruža usluge sudjelujućim središnjim depozitorijima vrijednosnih papira i središnjim bankama koji omogućava temeljnu, neutralnu i bezgraničnu namiru transakcija s

vrijednosnim papirima na osnovi isporuka uz plaćanje (DVP) u novcu središnje banke;

45) »tehnički kvar sustava TARGET2« znači svaka poteškoća, nedostatak ili pad tehničke infrastrukture i/ili računalnih sustava koje upotrebljava sustav TARGET2-HR uključujući SSP ili platformu sustava T2S ili bilo koji drugi događaj zbog kojeg je nemoguće izvršiti i dovršiti obradu plaćanja u sustavu TARGET2-HR istog dana;

46) »trajni nalog za prijenos likvidnosti« znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novčanih sredstava ili »svih novčanih sredstava« (engl. *all cash*) raspoloživih na DCA-u u sustavu T2S s DCA-a na PM račun koja se izvršava u ciklusu obrade sustava T2S višekratno, u određeno vrijeme ili nakon nastupa određenog slučaja, sve dok se nalog ne opozove ili ne istekne razdoblje njegova važenja;

47) »trenutni nalog za prijenos likvidnosti« znači instrukcija za prijenos likvidnosti s DCA-a na PM, nalog za prijenos likvidnosti s PM-a na DCA ili nalog za prijenos likvidnosti s DCA-a na DCA u realnom vremenu nakon primitka navedene instrukcije;

48) »U2A« ili »korisnik-do-aplikacije« znači način povezivanja koji omogućuje imatelju DCA-a razmjenu informacija s programskim aplikacijama platforme sustava T2S putem grafičkog korisničkog sučelja;

49) »unaprijed određen nalog za prijenos likvidnosti« znači instrukcija za prijenos određenog iznosa novca s DCA-a na PM račun koji se izvršava samo jednom, u određeno vrijeme ili u određenom slučaju.

Članak 4.

Opći opis sustava T2S i sustava TARGET2

1. Sustav TARGET2 omogućava namiru plaćanja u eurima u realnom vremenu na bruto načelu, s namirom u novcu središnje banke preko PM računa i namjenskih novčanih računa. Na osnovi Smjernice ESB/2012/27 sustav TARGET2 također omogućava usluge namire u realnom vremenu na bruto načelu u odnosu na transakcije sustava T2S za imatelje DCA-a koji su osigurali vezu s računom vrijednosnih papira kod sudjelujućeg CSD-a. Te usluge pružaju se na platformi sustava T2S omogućavanjem razmjene standardiziranih poruka u odnosu na prijenose s namjenskih novčanih računa i na namjenske novčane račune otvorene u knjigama odgovarajuće nacionalne središnje banke u sustavu TARGET2.

2. Sljedeće transakcije obrađuju se u sustavu TARGET2-HR:

(a) namira prijenosa u eurima koji proizlaze iz transakcija u prekograničnim sustavima netiranja za plaćanja velikih vrijednosti,

(b) namira prijenosa u eurima koji proizlaze iz transakcija u sistemskim važnim sustavima plaćanja malih vrijednosti u eurima,

(c) namira novčane strane transakcija s vrijednosnim papirima,

(d) nalozi za prijenos likvidnosti s DCA-a na DCA, nalozi za prijenos likvidnosti s DCA-a na PM i nalozi za prijenos likvidnosti s PM-a na DCA i

(e) svi drugi nalozi za plaćanje u eurima naslovljeni na sudionike sustava TARGET2.

3. Sustav TARGET2 omogućava namiru plaćanja u eurima u realnom vremenu na bruto načelu, s namirom u novcu središnje banke preko PM računa i namjenskih novčanih računa. Sustav TARGET2 uspostavljen je i djeluje na temelju SSP-a, preko kojeg se svi nalozi za plaćanje dostavljaju i obrađuju te preko kojeg se naposljetku primaju sva plaćanja na isti tehnički način. Što se tiče tehničkog funkcioniranja namjenskih novčanih računa u sustavu T2S, sustav TARGET2 tehnički je uspostavljen i djeluje na temelju platforme sustava T2S. Hrvatska narodna banka je pružatelj usluga prema ovoj Odluci. Radnje i propusti nacionalnih središnjih banaka pružatelja SSP-a i četiriju središnjih banaka uzimaju se radnjama i propustima Hrvatske narodne banke, za koje ona preuzima odgovornost u skladu s člankom 21. ove Odluke. Sudjelovanje u skladu s ovom Odlukom ne stvara ugovorni odnos između sudionika i nacionalnih središnjih banaka pružatelja SSP-a ili četiri središnje banke kada bilo koja